

Belevingsgerichte zorg bij dementie

Casus uit de praktijk: 'het verzonken ik'

Mevrouw Manusiwa is 83 jaar oud. Ze heeft geen besef meer van zichzelf of van haar leefomgeving. Mevrouw Manusiwa ligt veel op bed of zit op de bank. Ze slaapt veel en schrikt soms wakker van harde geluiden, zoals de deurbel of harde stemmen. Als ze op de bank ligt of zit, is ze vaak onrustig.

Samen met de kinderen zorgt meneer Manusiwa voor zijn vrouw. De laatste weken gaat de verzorging steeds moeizamer en meneer Manusiwa heeft moeite om met de situatie om te gaan. Hij wordt vaak boos op zijn vrouw en op de verzorgenden. De huisarts heeft de casemanager ingeschakeld.

Interventie

De casemanager pleegt een aantal interventies:

- Gesprekken met meneer Manusiwa om hem meer inzicht te geven in het ziekteproces van zijn vrouw en de fase waarin zij nu verkeert. Meneer Manusiwa krijgt ondersteuning en begeleiding bij het acceptatieproces.
- Gesprekken met de eerstverantwoordelijke verzorgende over hoe ze mevrouw het beste kunnen bejegenen en verzorgen:
 - Rustig binnenkomen en proberen oogcontact te maken. Op een andere manier contact maken, bijvoorbeeld een arm strelen. Zachtjes praten tegen mevrouw en vertellen wat je gaat doen.
 - Goed op de reactie van mevrouw Manusiwa letten om te beoordelen of ze iets prettig vindt. Het gaat dan om reacties als grimassen, benen optrekken of afwerende gebaren.
 - Zorgen voor de juiste temperatuur in de ruimte. De omgeving moet prettig zijn voor mevrouw Manusiwa: geen harde geluiden, geen fel licht. De lamp die bij de bank stond is verplaatst omdat mevrouw last had van het felle licht. Verder is het belangrijk dat ze een goede houding en ondersteuning daarbij heeft.
- Er is een aangepaste rolstoel aangeschaft, zodat meneer Manusiwa en zijn kinderen met mevrouw Manusiwa naar buiten kunnen.

Resultaten

De interventies hebben resultaat gehad:

- Meneer Manusiwa heeft meer oog voor de beleving en behoeftes van zijn vrouw.
- De verzorging van mevrouw Manusiwa verloopt beter door andere bejegening.
- De leefomgeving is prettiger voor mevrouw.
- De kwaliteit van leven is verbeterd doordat mevrouw Manusiwa (én haar man) weer buiten kunnen komen.

Bron: één van de deelnemers van de werkplaats dementie, september 2013